Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра інформатики та методики її навчання

«**ЗАТВЕРДЖУЮ»**
Завідувач кафедри
_____Оксана РОМАНИШИНА
«01» вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з цифрових технологій

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність А4 Середня освіта
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Середня освіта (Історія)
(найменування освітньої програми)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум з цифрових технологій» для здобувачів освіти другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Історія)» спеціальності А4 Середня освіта, галузі знань А Освіта.

Розробник:
ЛЕНЬ Андрій – кандидат історичних наук, асистент кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Історія)
2	Спеціальність	А4 Середня освіта
3	Галузь знань	А Освіта
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна, заочна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	1
9	Семестр	2
10	Обсяг дисципліни в кредитах	3
11	Загальна кількість годин	90
12	Кількість змістових модулів	2
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна – 30 Заочна – 12
14	Лекції (год.)	-
15	Практичні заняття (год.)	Денна – 30 Заочна – 12
16	Самостійна робота (год.)	Денна – 60 Заочна – 78
17	Вид ІНДЗ	Проєкт
18	Форма підсумкового контролю	Залік

Частка годин аудиторних занять становить:
для денної форми навчання – 33 %;
для заочної форми навчання – 13 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та забезпечує практичну інтеграцію предметної, методичної, дослідницької та інформаційно-цифрової підготовки майбутніх учителів історії.

Метою навчальної дисципліни є формування і розвиток здатності магістрантів обґрунтовано, критично, етично та безпечно застосовувати сучасні цифрові технології та системи штучного інтелекту для пошуку, опрацювання й аналізу історичної інформації, роботи з цифровими історичними джерелами, створення та візуалізації навчального контенту, розроблення навчально-методичних матеріалів, організації дослідницької та освітньої діяльності, а також представлення її результатів із дотриманням принципів академічної доброчесності, інформаційної безпеки та

відповідального використання цифрових технологій.

3. Компетентності та результати навчання

Практикум з цифрових технологій забезпечує формування у здобувачів освіти другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти таких компетентностей:

Фахові компетентності спеціальності:	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу процесів та явищ в історії, механізмів та розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків.
ЗК 6	Відкритість до нових знань, ідей і технологій; здатність продукувати не стандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдань.
ФК 1	Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміннязі навички учнів (мовно-комунікативна компетентність).
ФК 3	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (інформаційно-цифрова компетентність); формувати здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.
ФК 14	Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі історії для теоретичного освоєння загально професійних дисциплін і вирішення практичних завдань.
ФК 17	Здатність добре розбиратися у сучасній суспільно-політичній ситуації з метою формування особистості з адекватною громадянською позицією, з'ясовувати небезпечні глобальні тенденції і глобальні проблеми розвитку людства та здійснювати пошуки шляхів їх подолання.
ФК 18	Здатність узагальнити засвоєні знання та сформовані вміння у процесі теоретичної та практичної підготовки під час підготовки та захисту магістерської роботи та формування професійних компетентностей у майбутній науково-дослідній роботі.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1	Вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння комунікувати усно й письмово.
ПРН 5	Володіє сучасними методиками й технологіями моделювання змісту навчання історії в школі та вміє ефективно їх застосовувати.
ПРН 7	Володіє навичками користування цифровими пристроями, базовим програмним забезпеченням, онлайн-сервісами та Інтернет-мережею; здатен ефективно застосовувати готові та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси за потреби; обізнаний із принципами критичного оцінювання інформації та основами медіаграмотності.
ПРН 16	Володіє науковими методами аналізу та обробки інформації; знає принципи самоорганізації в живій та неживій природі, а також закономірності еволюції, відтворення і розвитку систем біосфери і ноосфери; здатен рефлексувати над власною професійною діяльністю.
ПРН 18	Володіє навичками інформаційно-описової діяльності, систематизації даних, структурування та опису предметної сфери, зокрема вміє виокремлювати ключові категорії, поняття, персоналії, проблемні групи або окремі проблеми, систематизувати концепції, технології та методи їх розв'язання, вести власну базу даних, а також готувати наукові роботи, реферати тощо.

ПРН 20	Володіє знаннями про вимоги до змістового наповнення освітнього середовища; здатен ефективно використовувати фізичний та інформаційний простори навчальних і інших приміщень закладу освіти як освітні ресурси.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Методика наукових досліджень», «Психологія і педагогіка освітньої діяльності» та «Менеджмент в освіті» є пререквізитами до освітнього компоненту «Практикум з цифрових технологій», оскільки формують необхідні знання та вміння для організації освітньої і дослідницької діяльності, пошуку та критичного опрацювання інформації, використання цифрових ресурсів та організації освітнього процесу.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Цифрові технології та штучний інтелект в освітній і дослідницькій діяльності вчителя історії

Тема 1. Цифрова компетентність учителя історії та відповідальне використання цифрових технологій і штучного інтелекту.

Цифрова компетентність сучасного вчителя історії, можливості сучасних цифрових технологій та систем штучного інтелекту в освітній і професійній діяльності; питання цифрової безпеки, академічної доброчесності, авторського права та відповідального використання цифрових ресурсів.

Тема 2. Пошук, критичне оцінювання та цифрове опрацювання історичної інформації.

Пошук, відбір, критичне оцінювання та систематизація інформації з електронних ресурсів і цифрових історичних джерел; використання цифрових інструментів і систем штучного інтелекту для аналізу, структурування та опрацювання інформації.

Тема 3. Цифрові інструменти та технології штучного інтелекту для створення освітнього контенту.

Можливості цифрових технологій та систем штучного інтелекту для створення, адаптації й опрацювання навчальних матеріалів; підготовка текстового, візуального та мультимедійного контенту відповідно до освітньої мети та потреб цільової аудиторії.

Тема 4. Цифрові інструменти інтерактивного навчання та освітньої комунікації.

Цифрові засоби створення інтерактивних навчальних завдань, організації комунікації та спільної діяльності; використання онлайн-сервісів для взаємодії, зворотного зв’язку та залучення здобувачів освіти до навчальної діяльності.

Змістовий модуль 2. Проєктування, створення та представлення цифрового освітнього проєкту

Тема 5. Проєктування цифрового освітнього продукту для розв’язання освітньої проблеми.

Визначення та аналіз актуальної освітньої проблеми, формулювання мети, завдань і очікуваних результатів проєкту; розроблення концепції, структури та змісту цифрового освітнього продукту, визначення цільової аудиторії та добір відповідних цифрових інструментів.

Тема 6. Візуалізація історичної інформації та створення мультимедійного контенту.

Цифрові засоби візуалізації історичної інформації, створення інфографіки, презентацій, карт, часових шкал та інших мультимедійних матеріалів; поєднання текстової, графічної та мультимедійної інформації в комплексі цифрових і навчально-методичних матеріалів проєкту.

Тема 7. Інтеграція та практичне застосування розроблених цифрових матеріалів.

Інтеграція створених матеріалів у цілісний цифровий освітній проєкт. Підготовка до практичного використання цифрових матеріалів у навчанні історії. Застосування окремих розроблених матеріалів та цифрових інструментів у реальних або змодельованих освітніх ситуаціях. Аналіз отриманого досвіду та визначення напрямів удосконалення.

Тема 8. Презентація та оцінювання результатів цифрового освітнього проєкту.

Підготовка та представлення результатів цифрового освітнього проєкту, обґрунтування вибору цифрових технологій і систем штучного інтелекту; аналіз результатів практичного застосування розроблених матеріалів, оцінювання ефективності проєкту та визначення перспектив його подальшого використання.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		практичні заняття	с.р.		практичні заняття	с.р.
Змістовий модуль 1. Цифрові технології та штучний інтелект в освітній і дослідницькій діяльності вчителя історії						
Тема 1. Цифрова компетентність учителя історії та відповідальне використання цифрових технологій і штучного інтелекту.	8	2	6	10	2	8
Тема 2. Пошук, критичне оцінювання та цифрове опрацювання історичної інформації.	12	4	8	10	-	10
Тема 3. Цифрові інструменти та технології штучного інтелекту для створення освітнього контенту.	12	4	8	2	2	10
Тема 4. Цифрові інструменти інтерактивного навчання та освітньої комунікації.	12	4	8	12	2	10

Разом за змістовим модулем 1	44	14	30	44	6	38
Змістовий модуль 2. Проєктування, створення та представлення цифрового освітнього проєкту						
Тема 5. Проєктування цифрового освітнього продукту для розв'язання освітньої проблеми.	10	4	6	12	2	10
Тема 6. Візуалізація історичної інформації та створення мультимедійного контенту.	12	4	8	12	2	10
Тема 7. Інтеграція та практичне застосування розроблених цифрових матеріалів.	12	4	8	12	2	10
Тема 8. Презентація та оцінювання результатів цифрового освітнього проєкту.	12	4	8	10	-	10
Разом за змістовим модулем 2	46	16	30	46	6	40
Усього годин	**90**	**30**	**60**	**90**	**12**	**78**

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Оцінювання цифрової компетентності та визначення освітньої проблеми засобами цифрових технологій	2	2
2	Пошук, критичне оцінювання та цифрове опрацювання історичної інформації	4	-
3	Використання систем штучного інтелекту для створення навчального контенту з історії	4	2
4	Розроблення інтерактивного цифрового контенту для навчання історії	4	2
5	Проєктування цифрового освітнього продукту для розв'язання освітньої проблеми	4	2
6	Візуалізація історичної інформації засобами цифрових технологій	4	2
7	Інтеграція та практичне застосування розроблених цифрових матеріалів	4	2

8	Формування комплексу цифрових і навчально-методичних матеріалів та презентація результатів проєкту	4	-
Усього годин:		**30**	**12**

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Пошук, відбір та верифікація інформації для обґрунтування освітньої проблеми	6	8
2	Систематизація та візуалізація історичної інформації засобами цифрових технологій	8	10
3	Порівняльне використання систем штучного інтелекту та ведення журналу запитів	8	10
4	Розроблення інтерактивної вправи або тестового завдання з історії	8	10
5	Створення мультимедійного фрагмента та його адаптація до цільової аудиторії	6	10
6	Проєктування цифрового простору для розміщення та представлення освітнього продукту	8	10
7	Етичний, академічний та безпековий аудит цифрового освітнього продукту	8	10
8	Формування цифрового портфоліо, рефлексія та підготовка до презентації проєкту	8	10
Усього годин:		**60**	**78**

5.5. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Цифровий освітній проєкт для підвищення мотивації учнів до вивчення історії.
2. Цифровий освітній проєкт для розвитку критичного мислення учнів під час роботи з історичною інформацією.
3. Цифровий освітній проєкт для формування навичок аналізу та критичного оцінювання історичних джерел.
4. Цифровий освітній проєкт для подолання труднощів у засвоєнні хронологічного та просторового матеріалу з історії.
5. Цифровий освітній проєкт для розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі навчання історії.
6. Цифровий освітній проєкт для організації самостійної та проєктної діяльності учнів під час навчання історії.
7. Цифровий освітній проєкт для розвитку цифрової та інформаційної грамотності учнів на уроках історії.
8. Цифровий освітній проєкт для формування навичок відповідального та академічно доброчесного використання цифрових ресурсів і штучного інтелекту.
9. Цифровий освітній проєкт для підвищення доступності та інклюзивності навчання історії.
10. Цифровий освітній проєкт для інтеграції цифрових історичних, культурних та мультимедійних ресурсів у навчання історії.

Здобувач може обрати одну із запропонованих тем або самостійно сформулювати тему індивідуального проєкту відповідно до актуальної освітньої проблеми, власних професійних інтересів та визначених освітніх потреб. Тема проєкту має передбачати обґрунтування проблеми, визначення мети й очікуваних результатів, використання цифрових технологій та систем штучного інтелекту, створення цифрового освітнього продукту та представлення результатів практичного застосування розроблених матеріалів або моделювання їх застосування в освітньому процесі.

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: практичні заняття; індивідуальні та групові консультації; самостійна робота здобувачів освіти; індивідуальне навчально-дослідне завдання; робота в Moodle; синхронна та асинхронна взаємодія; презентація та захист цифрового освітнього проєкту.

Методи навчання: проєктний, проблемно-пошуковий і дослідницький методи; кейс-метод; моделювання; практичні вправи; прототипування та тестування цифрових продуктів; робота в малих групах; аналіз і критичне оцінювання результатів роботи систем штучного інтелекту; промпт-проєктування; взаємооцінювання; рефлексія.

Сприяння формуванню м'яких навичок (Soft Skills) здобувачів:

Критичне мислення та прийняття обґрунтованих рішень формуються під час аналізу освітніх проблем, оцінювання достовірності та якості цифрової інформації, порівняння різних способів розв'язання поставлених завдань і критичного оцінювання результатів використання систем штучного інтелекту.

Проблемно-орієнтоване мислення та здатність до розв'язання проблем розвиваються під час визначення актуальної освітньої проблеми, формулювання мети та завдань цифрового проєкту, пошуку відповідних цифрових рішень, їх практичної реалізації та вдосконалення на основі отриманого результату.

Креативність та інноваційність розвиваються під час розроблення цифрових освітніх продуктів, пошуку нестандартних способів представлення історичної інформації, створення інтерактивного та мультимедійного контенту, а також творчого використання можливостей цифрових технологій і систем штучного інтелекту.

Комунікація та командна взаємодія формуються під час обговорення освітніх проблем, виконання групових завдань, спільного розроблення цифрових рішень, взаємооцінювання, надання та отримання конструктивного зворотного зв'язку, а також презентації та захисту результатів проєктної діяльності.

Самоорганізація та рефлексивні навички формуються під час планування й самостійного виконання етапів цифрового проєкту, розподілу часу та ресурсів, аналізу власних результатів, тестування й удосконалення створеного продукту, ведення рефлексії та визначення напрямів подальшого професійного розвитку.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: виконання практичних і самостійних завдань; комплекс цифрових і навчально-методичних матеріалів; результати пошуку, аналізу та візуалізації історичної інформації; інтерактивний і мультимедійний контент; результати використання та критичного оцінювання систем штучного інтелекту; індивідуальне навчально-дослідне завдання (цифровий освітній проєкт); презентація та публічний захист результатів проєктної діяльності.

8. Форми контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Практикум з цифрових технологій» використовуються такі форми контролю:

– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи.

Залікова оцінка з навчальної дисципліни формується на основі балів, отриманих здобувачем освіти за виконання практичних і самостійних завдань у межах змістових модулів та за презентацію і захист цифрового освітнього проєкту (ІНДЗ).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

9.1. Критерії оцінювання на практичних заняттях

За виконання завдання за кожним критерієм оцінювання здобувач освіти може отримати максимум 10 балів**.** Оцінювання здійснюється з урахуванням повноти, якості, самостійності, обґрунтованості та практичної спрямованості виконаної роботи.

10 балів: здобувач освіти повністю виконав завдання, продемонстрував високий рівень сформованості відповідних умінь і компетентностей, обґрунтовано використовує цифрові інструменти та/або технології штучного інтелекту, критично оцінює отримані результати, демонструє самостійність, творчий підхід і належну якість виконання.

9 балів: завдання виконано повністю та якісно; здобувач освіти правильно застосовує відповідні цифрові інструменти й методи, демонструє самостійність та обґрунтованість рішень, допускаючи лише незначні неточності.

8 балів: завдання виконано в повному обсязі, продемонстровано належний рівень практичних умінь і розуміння матеріалу; наявні окремі несуттєві недоліки або неточності.

7 балів: завдання переважно виконано правильно; здобувач освіти демонструє достатній рівень практичних умінь, але допускає окремі помилки або недостатньо обґрунтовує окремі рішення.

6 балів: завдання виконано частково або з окремими суттєвими недоліками; здобувач освіти демонструє базове розуміння матеріалу та спроможність застосовувати набуті уміння, але потребує незначної допомоги викладача.

5 балів: завдання виконано частково; продемонстровано базовий рівень відповідних умінь, однак наявні суттєві помилки, недоліки в обґрунтуванні або якості розроблених матеріалів.

4 бали: виконано менше половини завдання або його окремі компоненти; здобувач освіти демонструє поверхневе розуміння матеріалу та значні труднощі під час практичного застосування відповідних умінь.

3 бали: виконано лише окремі елементи завдання; здобувач освіти демонструє фрагментарне розуміння матеріалу, допускає суттєві помилки, але може виправити їх за допомогою викладача.

2 бали: продемонстровано поодинокі правильні елементи виконання, проте завдання в основному не виконано; знання та практичні уміння мають фрагментарний характер.

1 бал: наявні окремі елементи виконання завдання, однак результат не відповідає встановленим вимогам і містить суттєві помилки.

0 балів: завдання не виконано або результат не демонструє сформованості відповідних знань та практичних умінь.

9.2. Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінювання результатів самостійної роботи здійснюється в межах кожного змістового модуля дисципліни та передбачає поетапне виконання завдань, пов’язаних із пошуком і опрацюванням інформаційних ресурсів, добором та освоєнням цифрових інструментів, проєктуванням і розробленням цифрового освітнього проєкту та комплексу цифрових і навчально-методичних матеріалів, їх удосконаленням і підготовкою до практичного застосування в освітньому процесі.

Максимальна кількість балів за всі види самостійної роботи в межах навчальної дисципліни становить 10 балів. Оцінювання здійснюється поетапно за результатами виконання завдань у кожному змістовому модулі. За виконання завдань самостійної роботи в межах кожного змістового модуля здобувач освіти може отримати максимально 5 балів.

9.3. Критерії оцінювання ІНДЗ

Максимальна кількість балів – 20.

1. Підготовка презентаційних матеріалів та повнота представлення результатів цифрового освітнього проєкту (10 балів).

2. Аргументованість представлення результатів проєкту та обґрунтування вибору цифрових технологій і систем штучного інтелекту (5 балів).

3. Рефлексія щодо результатів практичного застосування, відповіді на запитання та визначення перспектив подальшого використання проєкту (5 балів).

9.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота								**Проєкт (ІНДЗ)**	**Сума**
Тема 1	**Тема 2**	**Тема 3**	**Тема 4**	**Тема 5**	**Тема 6**	**Тема 7**	**Тема 8**		
10	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**20**	**100**

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90–100	**A**	зараховано
85-89	**B**	
75-84	**C**	
65-74	**D**	
60-64	**E**	
35-59	**FX**	незараховано
0-34	**F**	

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку виникнення конфліктних ситуацій, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка», «Положення про організацію освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка», «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти».

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка». Під час виконання завдань, коректно використовувати та зазначати джерела цифрових матеріалів, дотримуватися авторського права та принципів академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування: Відвідування є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування)

відвідування може відбуватись в онлайн форматі відповідно за погодженням.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Використання технологій генеративного штучного інтелекту під час вивчення дисципліни регулюється чинним законодавством України та «Політикою використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися як допоміжний засіб під час пошуку, опрацювання, структурування та візуалізації інформації, а також для виконання передбачених завдань. Здобувач несе відповідальність за достовірність використаної інформації, результати власної роботи та дотримання принципів академічної доброчесності.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

У навчальному процесі максимально використовується безкоштовне або умовно-безкоштовне програмне забезпечення та онлайн-сервіси з відкритим доступом, зокрема:

Платформа дистанційного навчання Moodle – для розміщення матеріалів, нормативних документів, навчально-методичних матеріалів, завдань для самостійної роботи;

Електронні бібліотеки, архіви та наукові інформаційні ресурси – для пошуку, відбору, оцінювання та опрацювання наукових джерел;

Наукометричні та бібліографічні ресурси – Scopus, Web of Science, Google Scholar та інші цифрові ресурси для пошуку та аналізу наукових публікацій, інформації для роботи з профілями дослідників;

Засоби перевірки академічної доброчесності – платформа LMS Moodle та доступні в університеті засоби перевірки текстових робіт на академічні запозичення для самоконтролю якості виконаних досліджень;

Цифрові освітні та інтерактивні інструменти – H5P, LearningApps, Google Forms, Google Sites та інші онлайн-сервіси для створення інтерактивних завдань, тестів і цифрових освітніх матеріалів;

Інструменти Google Workspace – Google Docs, Google Sheets, Google Slides, Google Drive для створення, опрацювання, зберігання та спільного використання навчальних матеріалів;

Засоби створення візуального та мультимедійного контенту – Canva, електронні дошки та інші онлайн-сервіси для розроблення презентацій, інфографіки, схем, часових шкал та мультимедійних матеріалів;

Цифрові картографічні та історико-культурні ресурси – Google Earth, цифрові карти, електронні архіви, бібліотеки, музейні та інші відкриті цифрові ресурси для пошуку, аналізу й візуалізації історичної інформації;

Системи штучного інтелекту – ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot та інші доступні AI-сервіси для пошуку й опрацювання інформації, генерації ідей, створення та адаптації навчального контенту з обов'язковим критичним оцінюванням отриманих результатів;

Засоби комунікації та спільної роботи – сервіси відеоконференцій, онлайн-дошки та інші цифрові інструменти для організації синхронної й асинхронної взаємодії та командної роботи;

Обладнання: персональні комп'ютери або ноутбуки з доступом до мережі інтернет, мультимедійне обладнання для демонстрації та презентації результатів роботи, засоби аудіо- та відеозв'язку для синхронної онлайн-взаємодії.

12. Рекомендована література

Основна

1. Балик Н. Р., Шмигер Г. П. Практикум з цифрових технологій : навчально-методичний

посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2025. 80 с.

2. Бондаренко Е. Л., Дудун Т. В. Застосування систем штучного інтелекту у підготовці фахівців з картографії та геоінформатики в Україні. Інформаційні технології і засоби навчання. 2025. Т. 106, № 2. С. 192–210. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v106i2.6008.

3. Воротникова І., Дзябенко О., Морзе Н. Виклики впровадження персоналізованого навчання з використанням штучного інтелекту у вищій освіті. Інформаційні технології і засоби навчання. 2025. Т. 105, № 1. С. 144–157. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5893.

4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р., Ільніцька Т. С., Плахотнюк Г. М. Роль цифрових технологій навчання в епоху цивілізаційних змін. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2021. Вип. 62. С. 28–38. DOI: https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-28-38.

5. Марсіал Д. Е. Компетентності студентів для етичного та критичного використання генеративного штучного інтелекту. Інформаційні технології і засоби навчання. 2026. Т. 111, № 1. С. 145–155. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v111i1.6381.

6. Методичні рекомендації до проведення практикуму з цифрових технологій / А. В. Лень, О. Й. Карабін, Г. П. Шмигер [та ін.]. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2026. 50 с. URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=255453.

7. Москалюк М. М., Лень А. В. Цифрові технології та їх роль у вивченні історії. Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету». 2025. № 18. С. 92–102. DOI: https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.188.

8. Москалюк М. М., Москалюк Н. В., Лень А. В. Штучний інтелект в закладах вищої освіти: переваги та недоліки. Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету». 2023. № 15. С. 85–96. DOI: https://doi.org/10.28925/2414-0325.2023.157.

9. Пінчук О., Малицька І. Відповідальне та етичне використання штучного інтелекту в дослідницькій і публікаційній діяльності. Інформаційні технології і засоби навчання. 2024. Т. 100, № 2. С. 180–198. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v100i2.5676.

10. Пшенична О. С. Цифрові та мультимедійні технології в профільній середній та фаховій передвищій освіті : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Середня освіта» освітньо-професійних програм «Середня освіта (Історія)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 144 с.

11. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи : монографія / Т. А. Васильєва [та ін.] ; за заг. ред. Т. А. Васильєвої, Ю. М. Петрушенка. Суми : Сумський державний університет, 2022. 150 с.

12. Karabin O., Hladun T., Romaniuk V., Vitchenko A., Hrytsenko V. The impact of virtual learning environment on future teachers' professional competence in lifelong learning. Revista Eduweb. 2024. Vol. 18, № 1. P. 81–92. DOI: https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.01.6.

Допоміжна

1. Міністерство освіти і науки України, Міністерство цифрової трансформації України. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технології штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Київ, 2025. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf (дата звернення: 03.08.2026).

2. Нова українська школа. Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/nova-ukrainska-shkola (дата звернення: 03.08.2026).

3. Нова українська школа. Інститут модернізації змісту освіти. URL:

https://imzo.gov.ua/osvita/nush/ (дата звернення: 03.08.2026).

4. Положення про академічну доброчесність та етику академічних відносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/Polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf (дата звернення: 03.08.2026).

5. Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2026/Polozhennia_pro_vyznannja_rezultativ_neform.pdf (дата звернення: 03.08.2026).

6. Положення про організацію освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2022/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protsesu.pdf (дата звернення: 03.08.2026).

7. Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2026/Polozhennja_pro_systemu_otsinjuvannja.pdf (дата звернення: 06.08.2026).

8. Політика використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 2026. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2026/polityka_AI.pdf (дата звернення: 03.09.2026).

9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Редакція від 31.07.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 (дата звернення: 03.08.2026).

10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Редакція від 31.07.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19 (дата звернення: 13.08.2026).

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Електронний навчально-методичний комплекс дисципліни. Режим доступу: https://elr.tnpu.edu.ua/course/info.php?id=4608
2. Репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/
3. Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Режим доступу: http://library.tnpu.edu.ua/
4. Scopus. Режим доступу: https://www.scopus.com/
5. Web of Science. Режим доступу: https://www.webofscience.com/
6. Google Scholar. Режим доступу: https://scholar.google.com/

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Результати визнаються за наявності сертифіката або звіту про самоосвіту за рішенням кафедри.

1. Онлайн-курс «Візуалізація даних» (платформа Prometheus). Формування навичок аналізу та ефективного візуального представлення інформації і результатів дослідження: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/data-visualization/.
2. Онлайн-курс «Наукова комунікація в цифрову епоху» (платформа Prometheus). Ознайомлення із сучасними підходами до роботи з науковими даними та інформаційними ресурсами, поширення і представлення результатів досліджень: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/science-communication-digitalera/.

3. Онлайн-курс «Як навчати в цифровому світі» (платформа Prometheus). Формування практичних навичок використання цифрових технологій в освітньому процесі, створення навчального контенту, організації змішаного та дистанційного навчання: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/how-to-teach-in-a-digital-world/.

4. Онлайн-курс «Початок роботи з ChatGPT» (платформа Prometheus). Формування практичних навичок використання генеративного штучного інтелекту, створення запитів, оцінювання можливостей і обмежень систем штучного інтелекту та відповідального його використання: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/intro-to-chatgpt/.

Для здобувачів освіти надається можливість опанування змістовних елементів (тем) в умовах неформальної освіти. Валідація результатів таких елементів неформального навчання передбачає представлення студентам сертифікату про проходження курсу, участі у тренінгах, конференції, олімпіаді, конкурсах, інноваційних проєктах, зокрема у стартап-ініціативах, дослідницьких проєктах або презентації отриманих результатів і сформованих компетентностей та навичок у форматі усної доповіді, відео тощо.

Перезарахування балів проводиться відповідно до процедури валідації зазначеної в «Положенні про визначення результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті».

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту, систему дистанційного навчання (Moodle), а також через узгоджені месенджери (для оперативних організаційних питань) виключно у робочий час із 09:00 до 18:00. Консультації проводяться згідно з затвердженим графіком або за попередньою домовленістю (очно чи у дистанційному форматі на платформах Zoom/Google Meet).

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.